

คำประกาศเกียรติคุณ

นางสุตา ชื่นบาน

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล - ขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๖๓

นางสุตา ชื่นบาน เกิดเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๘ ที่กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันอายุ ๗๕ ปี เริ่มต้นเรียนนาฏศิลป์ไทยและรำละครเมื่ออายุ ๗ ปี ขณะเรียนอยู่ที่โรงเรียนเฉลิมศาสนศึกษา ได้เป็นตัวแทนของโรงเรียนในการแสดงละครนอกที่กระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงรำชุดต่างๆ ถวายหน้าพระที่นั่ง ณ สภาอากาศไทย กระทั่งมีโอกาสเข้าประกวดรำไทยในรายการแหม่มมองทางวิทยุ ท.ท.ท. ซึ่งเป็นรายการที่ทำให้ผู้จัดรายการทางโทรทัศน์เห็นฝีมือและความสามารถ จึงติดต่อให้ไปแสดงละครรำทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง ๔ บางขุนพรหมเป็นประจำในยุคเริ่มแรก นอกจากความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทยแล้ว ยังเข้าประกวดร้องเพลงในงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งส่วนมากมักจะได้รับรางวัลชนะเลิศ จนกระทั่งแข่งขันชนะเลิศรางวัลแหวนเพชร ซึ่งถือเป็นรางวัลใหญ่ที่สุดสำหรับนักร้องสมัครเล่น ที่โรงภาพยนตร์เฉลิมชาติ ในเพลง “มารีโก๋ กำพรว้า” จึงได้รับคำแนะนำจากครูนคร มงคลายน ว่าควรผันตัวเองเป็นนักร้องอาชีพได้แล้ว นางสุตาจึงเข้าสู่เส้นทางของการเป็นนักร้องอาชีพนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยเลือกที่จะร้องเพลงสากลเป็นหลัก เพราะในสมัยนั้นยังไม่มีผู้ขับร้องมากนัก จึงเป็นที่สนใจของวงการเพลง ด้วยความวิริยะอุตสาหะในการฝึกฝนภาษา ศึกษา และแปลคำศัพท์ บวกกับความพยายามในการขับร้องให้ถูกอักขระตามต้นแบบ ในที่สุด ความเพียรพยายามนี้ ก็ส่งผลให้ชื่อของนางสุตา ชื่นบาน โดดเด่นขึ้นมาในวงการนักร้องเพลงสากลในยุคนั้น

เมื่อเริ่มมีชื่อเสียงในฐานะนักร้องอาชีพ ครูสง่า อาร์มภีร์ ได้ชักชวนให้ร้องเพลงไทยอัดแผ่นเสียงเป็นเพลงแรกคู่กับสวลี ผกาพันธุ์ คือเพลงประกอบภาพยนตร์ชื่อเพลง “ชื่นสุข” ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้ร้องเพลงลูกทุ่งทำนองพื้นเมืองอีสาน แก่กับ ม.ร.ว. ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ ในอัลบั้มชุด “ขุนลำโขง” ต่อด้วยเพลงชุด “ทักษิณถิ่นไทย” นอกจากนั้น ครูสง่า ยังให้โอกาสในการร้องเพลงประกอบภาพยนตร์ของอัศวินภาพยนตร์ ในพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล และเพลงของละโว้ภาพยนตร์ ในพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอนุสรรมงคลการ ต่อจากนั้น ก็ได้ร้องเพลงประกอบภาพยนตร์ต่อเนื่องเรื่อยมา อาทิ เรื่อง เกาะสวาทหาดสวรรค์ แม่นาคพระนคร และร้องเพลงประกอบละครโทรทัศน์ชุด หุ่นไล่กา เป็นต้น ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ นางสุตา ได้รับรางวัลกรังด์ปรีซ์ซึ่งนับเป็นรางวัลสูงสุดในการประกวดร้องเพลงของบริษัทสยามกลการ จากเพลง “ใจ” ทำให้พิศาล อัครเศรณี ติดต่อให้ไปร้องนำในภาพยนตร์เรื่อง “เพลงสุดท้าย” ซึ่งเป็นเรื่องราวของสาวประเภทสอง ทำให้เพลงนี้ได้รับความนิยมอย่างล้นหลาม จนได้รับสมญานามว่าเป็นเพลงชาติของสาวประเภทสองมาจนถึงทุกวันนี้ นอกจากนั้น ยังได้ร่วมงานร้องเพลงกับศิลปินที่มีชื่อเสียงในวงการเพลงไทยสากล มาตลอดระยะหลายทศวรรษ อาทิ ฉันทนา กิติยพันธ์ นักร้องวิทยายุทธ์ ศรีไสล สุชาติวุฒิ และวงสาว สาว สาว เป็นต้น ปัจจุบัน ยังคงร้องเพลงในโอกาสต่างๆ อีกทั้งยังมีผลงานการแสดงละคร และการเป็นครูผู้ฝึกสอนการร้องเพลงให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีความสนใจในเพลงไทยสากลอีกด้วย

นางสุตา ชื่นบาน จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล - ขับร้อง) พุทธศักราช ๒๕๖๓